

wpłynęło dn. 11.05.09

nr 2838 podpis

Warszawa, 2009-05-15



**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DWM-I-MK-048-7/09

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

S. P. K. Kwieciński
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 18.05
nr 3546 podpis

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Stanisława Koguta złożone podczas 31. posiedzenia Senatu RP w dniu 22 kwietnia 2009 r. przekazuję niniejszym stanowisko w sprawie planowanej likwidacji niektórych szkolnych punktów konsultacyjnych.

Informuję, że w Ministerstwie Edukacji Narodowej prowadzone są kompleksowe prace nad opracowaniem programu rozwoju oświaty polskiej za granicą i oświaty polonijnej. Działania te mają charakter zmian systemowych i prowadzone są przy dużym zaangażowaniu jednostek podległych MEN, tj. Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, Polonijnego Centrum Nauczycielskiego i Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą. Celem podjętych działań jest stworzenie efektywnego i spójnego systemu wsparcia merytorycznego wszystkich szkół, placówek i innych podmiotów (także tych, działających w ramach obcych systemów edukacji) prowadzących nauczanie języka polskiego i w języku polskim za granicą. Jednocześnie, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z uszczuplonych środków budżetowych planuje się stworzenie nowoczesnego systemu ułatwiającego dzieciom przybywającym z zagranicy płynne włączanie się w polski system edukacji, co wymaga wprowadzenia zmian o charakterze zarówno programowym, jak i organizacyjnym, przy wykorzystaniu najnowszych technologii informatycznych.

Równocześnie prowadzone są prace w celu uporządkowania systemu kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą oraz stworzeniem nowego systemu wsparcia dla oświaty polskiej/polonijnej za granicą. Wśród wielu rozwiązań organizacyjnych, zwłaszcza w kontekście ograniczonych środków finansowych, rozważana jest także decyzja w sprawie przekształcenia z dniem 1 września 2009 r. 16 szkolnych punktów konsultacyjnych za granicą (SPK) w szkoły o innym typie organizacji. Wyboru szkół planowanych do tej zmiany, dokonano analizując jakość prowadzonego tam kształcenia oraz uwzględniając spełnianie przez szkołę formalnych kryteriów:

- liczba uczniów poniżej 30 – jest to minimalna liczba uczniów określona przepisami *Rozporządzenia w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą Dz. U. 2004.194.1986* – 10 szkół (z 16)

- brak kwalifikacji pedagogicznych większości zatrudnionej tam kadry nauczycielskiej – 16 szkół, tj. SPK w Dubaju, Ankarze, Bukareszcie, Helsinkach, Kairze, Kuwejcie, Grenoble, Meksyku, New Delhi, Orleanie, Pekinie, Pretorii, Rabacie, Szanghaju, Trypolisie i Bengali.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia wystosowano pisma do wszystkich placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych, przy których usytuowane są ww. szkoły z prośbą o opinię na temat planowych działań.

W nadesłanych opiniach wskazywano przede wszystkim na rolę tych szkół jako ośrodków integrujących życie polonijne (np. Dubaj, Helsinki, Kuwejt, Meksyk, Rabat, Pretoria). Często pojawiały się także argumenty o finansowym zaangażowaniu placówki dyplomatycznej w funkcjonowanie szkoły (np. zakup wyposażenia), o wkładzie rodziców, a także o pozyskiwaniu przez szkoły środków od innych podmiotów z Kraju i zza granicy (Kancelaria Senatu RP, fundacja Semper Polonia czy prywatne firmy).

Jednocześnie Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje, w porozumieniu z właściwymi placówkami dyplomatycznymi, zainicjowanie licznych działań na rzecz kontynuowania nauczania prowadzonego w tych szkołach, m.in.:

1. Przeniesienie kształcenia wszystkich uczniów z likwidowanych szkół do systemu kształcenia korespondencyjnego prowadzonego bezpośrednio przez Zespół Szkół w Warszawie
2. W krajach, w których nie istnieją żadne przeszkody prawne do swobodnej działalności organizacji społecznych – zachęcenie rodziców uczniów do utworzenia podmiotu prawnego (fundacji, stowarzyszenia), który przejmie rolę organu prowadzącego dla szkoły.
3. W krajach, w których legalna działalność organizacji społecznych jest niemożliwa – przejęcie funkcji organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem szkoły przez polską ambasadę/konsulat w ramach pomocy prawnej udzielanej obywatelom polskim lub w ramach współpracy z Polonią.
4. Wypracowanie w ramach grupy roboczej ds. strategii oświaty polonijnej (w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Polonii i Polaków za Granicą) spójnych zasad i ewentualnie nowych – dostosowanych do potrzeb i możliwości - form wspierania oświaty polskiej za granicą.
5. Objęcie opieką merytoryczną wszystkich przekształconych szkół, które nie zaprzestaną prowadzenia działalności dydaktycznej: zapewnienie nauczycielom możliwości udziału w szkoleniach metodycznych (Polonijne Centrum Nauczycielskie), wyposażanie nauczycieli w podręczniki, materiały i pomoce dydaktyczne, bieżąca współpraca z MEN za pośrednictwem portalu www.polska-szkola.pl
6. Zaproszenie nauczycieli z wszystkich likwidowanych szkół do udziału w realizowanym przez MEN projekcie (finansowanym z EFS) w celu opracowania innowacyjnych programów nauczania – zgodnych z nową podstawą programową.

W 2008 r. MEN przystąpiło do realizacji projektu systemowego, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów nauczania - zgodnych z polską podstawą programową kształcenia ogólnego dla uczniów - dzieci obywateli polskich przebywających za granicą”. Prace w projekcie zaplanowano do końca roku 2010. W ramach projektu przeprowadzono m.in. diagnozę i analizę sytuacji uczniów polskich przebywających za granicą, powołano zespół analizujący zebrane dane, dokonano analizy nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego pod kątem jej przystosowania do nauczania tej szczególnej grupy uczniów. Obecnie finalizowane są prace nad odrębną podstawą

programową adresowaną do szkół polskich za granicą. Następnie w projekcie zaplanowano:

- a) Opracowanie programów nauczania dla różnych etapów kształcenia i różnych grup odbiorców w zakresie języka polskiego (jako ojczystego i jako obcego), literatury i kultury polskiej, historii Polski, elementów geografii Polski oraz wiedzy o społeczeństwie.
- b) Opracowanie opisu kształcenia językowego w zakresie języka polskiego dla poszczególnych etapów kształcenia (od przedszkolaka do maturzysty).
- c) Propozycja wdrożenia i pilotaż.
- d) Przygotowanie materiałów informacyjnych
- e) Szkolenia dla nauczycieli – doradców i konsultantów.
- f) Seminaria dla rodziców i uczniów.

Grupy docelowe w projekcie, to: uczniowie - dzieci obywateli polskich przebywających za granicą, polscy nauczyciele za granicą, rodzice uczniów, doradcy metodyczni pracujący na rzecz wdrożenia i upowszechnienia za granicą innowacyjnych programów nauczania.

Zakłada się, że efektem podjętych działań będzie wzrost zainteresowania nauczaniem języka polskiego i innych przedmiotów w języku polskim wśród dzieci obywateli polskich przebywających za granicą. Realizacja projektu w efekcie ma ułatwić rodzinom polskim za granicą podjęcie decyzji o powrocie do Kraju w związku z brakiem barier w dalszej edukacji ich dzieci (testy diagnostyczne ułatwią uczniowi wybór odpowiedniego programu wyrównującego różnice programowe w kształceniu w Polsce i za granicą).

W rezultacie projekt może przyczynić się także do popularyzacji języka polskiego i promocji polskiej kultury w krajach licznie zamieszkałych przez Polaków i Polonię.

Pilotażowe wdrożenie nowych programów nauczania w szkołach polskich za granicą będzie możliwe najwcześniej w roku szkolnym 2010/2011.

W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej wszystkie zaplanowane działania mają służyć poprawie, a nie pogorszeniu szans edukacyjnych uczniów, którzy w szkołach polskich/polonijnych za granicą jedynie uzupełniają i poszerzają wiedzę, bowiem obowiązek szkolny i obowiązek nauki spełniają oni w szkołach należących do lokalnych systemów edukacji.

297 77 *szczer*

WIZ MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Krzysztof Stanowski